

JAARBERICHT

ZELDZAME RASSEN IN 2023

Resultaten Stichting Zeldzame Huisdierrassen

WOORD VAN DE VOORZITTER

Een heel jaar in een notendop. In 2023 was het kleddernat en warmer dan ooit. Het voorjaar daarentegen was extreem droog.

Met de brede genetica achter onze rassen kunnen we hopelijk deze sterke veranderingen in ons klimaat 'makkelijk' opvangen voor onze dieren. De extra soberheid zou nu wel eens van pas kunnen gaan komen.

Blauwtong was het diepe dieptepunt van het afgelopen jaar. Er vielen vele dieren uit of ze werden (langdurig) ziek waardoor een royale aanslag werd gedaan op onze beestjes, maar ook op onze eigen mentale weerbaarheid! Het was een loodzwaar jaar. Komend jaar steken we alle energie in het tijdig kunnen vaccineren en daarmee beschermen van onze dierbare veestapel. Laten we hopen dat de inmiddels gunstigere voortekens ons niet bedriegen. Wij blijven alert en houden u op de hoogte. Een andere toenemende bedreiging is de wolf. Daarover zijn we ook nog lang niet uitgepraat en intussen ontnemt de groeiende wolvenpopulatie ons steeds meer kostbare schapen, geiten en runderen. Dit schreeuwt om een passende oplossing.

Dan benoem ik nog een paar bijzondere fenomenen: kunstmatige intelligentie en nepnieuws overspoelen de wereld in toenemende mate. Ik spreek de hoop uit dat realisme en echte intelligentie belangrijker blijven en ons allen met gezond verstand de toekomst in loodsen.

Het jaar 2024 heeft veel voor ons in petto!

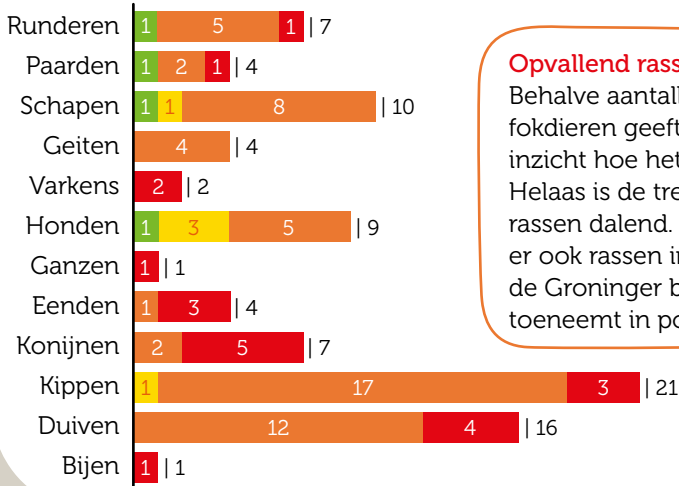
Gerrit Tacken
Voorzitter SZH

DE ZELDZAME RASSEN IN 2023

Status* van de rassen in 2023

* Op basis van het aantal vrouwelijke fokdieren die zijn ingeschreven bij de stamboeken

Normaal Kwetsbaar Bedreigd Kritiek | Totaal=85

Opvallend rassennieuws:

Behalve aantallen vrouwelijke fokdieren geeft ook de trend inzicht hoe het met het ras staat. Helaas is de trend van meeste rassen dalend. Gelukkig zijn er ook rassen in de lift, zoals de Groninger blaarkop die toeneemt in populariteit.

De Wetterhoun

- De vereniging NVSW is ondersteund met het ontwerp van een banner.
- In samenwerking met CGN is een populatieanalyse opgezet.
- Voor de allerkleinsten is een kleurplaat en kleurwedstrijd georganiseerd.

ONDERSTEUNING RASORGANISATIES

Wet- en regelgeving

- In 2023 konden dierhouders in aanmerking komen voor subsidie voor het (instand)houden van zeldzame runderen, schapen en geiten. Ten behoeve van deze **stimuleringssubsidie** leverde SZH ondersteuning aan zowel RVO en Ministerie van LNV alsook aan de rasorganisaties en individuele houders.
- Om **knelpunten** in wet- en regelgeving en de impact hiervan op de zeldzame rassen te bespreken is een **werkbezoek op locatie** georganiseerd voor beleidsmedewerkers. Belangrijke bespreekpunten waren het **verdwijnen van kleine slachterijen** en het **MRIJ ras**; in cijfers nog niet zeldzaam maar wel een ras dat aandacht verdient.

Aantal dieren gevlagd in het **PARAPLUBESTAND**

januari	2022	2023	2024
 geit	2.121	2.318	4.447
 schaap	5.669	16.845	31.060
 rund	10.717	10.956	13.052

Samenwerking

- In 2023 is voor het eerst een **platformoverleg Nederlandse hondenrassen** georganiseerd. Met succes, want een volgende staat al op de planning.
- Steeds meer rasorganisaties weten hun weg te vinden naar het **Dinamofonds** voor financiële ondersteuning. Een aantal schaapskuddes, de Fokkersclub voor Nederlandse landgeiten en het Mergellandschapen stamboek ontvingen subsidie voor o.a. vaccinaties, wolfwerende afrastering, stamboekbeheer en begrazings- en promotieprojecten.

Voorlichting en advies

- Bestuursleden van rasorganisaties zijn uitgenodigd voor een **workshop 'digitale nieuwsbrieven'** om te verkennen welke mogelijkheden een digitale nieuwsbrief biedt in het verkrijgen van meer aandacht voor het ras dat zij promoten.

ERKENDE LEVEND ERFGOED CENTRA

- 54x fokcentra
- 16x educatieve centra
- 20x zeldzaamLEKKER centra
- 3x in 2023 erkende centra

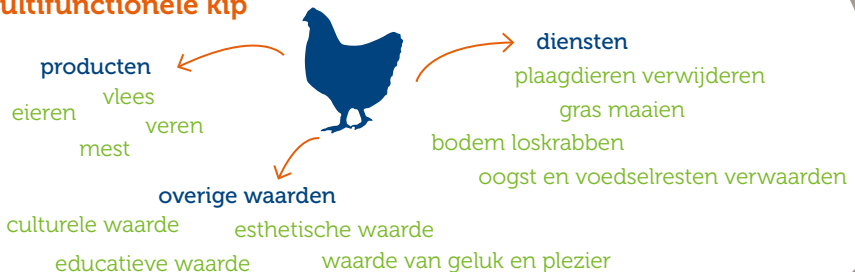
DUBBELDOEL

Kenmerkend voor de oorspronkelijke rassen zijn de meerdere doelen die ze dienen. Ze zijn van een veelzijdig nut. Neem de dubbeldoelrundersen die uitermate geschikt zijn als natuurbegrazer, melk- of vleesleverancier én een bijdrage kunnen hebben in de zorg of in het toerisme. Hetzelfde geldt ook voor kippen.

De dubbeldoel kenmerken van de kip mogen meer gevierd worden. Hopelijk vertaalt die zichtbaarheid zich in een hernieuwde vraag naar de rassen bij geïnteresseerde initiatieven. Aan de andere kant vraagt het ook een fokkerij waar naast aandacht voor de uiterlijke kenmerken, ook productiekwaliteiten worden beloond en waarbij fokkers samenwerken om inteelt laag te houden.

De multifunctionele kip

ORGANISATIE EN COMMUNICATIE

Voorlichting en promotie

- Landelijke Beheerdersdag
- Landbouwshow Opmeer
- Gastlessen Yuverta Opleiding Dier
- Onderwijsdag Natuurinclusieve landbouw
- Levend Erfgoeddagen in samenwerking met de Open Monumentendagen
- 1.350 gebruikers van de Zeldzame huisdierwijzer op hetrasdatpast.nl

In contact met

27.678 website bezoekers

1.196 nieuwsbriefontvangers

2.262 facebook volgers

369 twitter volgers

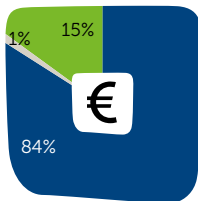
Baten 2023

€ 239.519,-

donaties en giften

overige baten

subsidie ministerie van LNV

Bestedingen 2023

kantoor en administratie

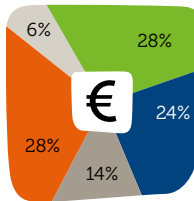
€ 238.022,-

doelstellingen in overleg met LNV:

— inventariseren knelpunten en ondersteunen rasorganisaties

— stimuleren inzet en beschermen van rassen mbv Paraplubestand

— professionaliseren dierhouderij en ondersteunen koplopers
— voorlichting, educatie en vergroten van draagvlak

SZH is door de Belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling.

SZH

VOOR LEVEND ERFGOED

Stichting Zeldzame Huisdierrassen (SZH) zet zich in voor het behoud van zeldzame oorspronkelijke Nederlandse boerderij- en huisdierrassen en hun diversiteit.

Dit doen we enerzijds door houders van deze lokale rassen te ondersteunen in het houden en verwaarden van en het fokken met hun dieren. En anderzijds door de rassen en hun kwaliteiten te promoten bij het brede publiek.

In de activiteiten:

- is de SZH **aanjager van initiatieven** die bijdragen aan de instandhouding van de rassen **en verbindt** tussen de verschillende rasorganisaties, individuele houders en geïnteresseerden die daarmee bezig zijn;
- **bevordert** de SZH **kennisuitwisseling** over de oorspronkelijke rassen en hun betekenis voor ons landschap en over het behoud van deze genetische diversiteit voor onze voedselzekerheid;
- **promoot** de SZH de functies die de rassen kunnen hebben in landbouw en natuurbeheer, educatie, recreatie, zorg, hobby of sport;
- **honoreert** de SZH ambassadeurs en voorbeeldhouders die één of meerdere van deze aspecten in de praktijk brengen met een erkenning;
- **lobbyt** de SZH voor passende wet- en regelgeving voor het houden van en fokken met deze rassen.

Colofon

Jan Smit Dierenbeeldbank (Blaarkoppen op de voorpagina, Kraaikoppen bij dubbeldoel), NVSW (Ras van het Jaar), Boer Brunia en Stal de Swaen (erkende centra), Trista Roodbol (De Wilgenhof), SZH
Tekst: SZH - Vormgeving en infographics: Studio Ilva - szh.nl